

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	174
Land:	Nigeria
Kilde:	Landinfo. Repons.
Titel:	Nigeria: Forhold knyttet til retur af kvinder, som har været involvert i prostitution i Europa.
Udgivet:	24. august 2009
Optaget på baggrundsmaterialet:	9. oktober 2009

Respons

Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

Problemstilling/spørsmål:

- 1. NAPTIP (National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters) sine tiltak pr. mai 2009**
  - 1.1 Får alle kvinner som returnerer til Nigeria etter å ha prostituert seg i Europa et tilbud fra NAPTIP?
  - 1.2 Forsøker NAPTIP primært å reintegrere kvinner hos familien deres i Nigeria? Hva med tilfeller hvor familiemedlemmer kan være blant dem som tok initiativ til å sende kvinnene til Europa for å prostituere seg?
  - 1.3 Hvor driver NAPTIP mottak og hvordan er standarden på mottakstilbudet?
  - 1.4 Hva vet NAPTIP og andre aktører om langtidssituasjonen til kvinner som har vært involvert i prostitusjon og returnert til Nigeria?
- 2. Hva skjer med kvinner som blir tvangsreturnert mens de ennå har gjeld til menneskehandlere eller madammer?**
  - 2.1 Blir gjelden til tvangsreturnerte kvinner slettet, eller står den fast etter tvangsmessig retur?
  - 2.2 Er det kjent at kvinner eller deres familie er blitt utsatt for trusler eller represalier i tilfeller hvor prostituerte kvinner er blitt tvangsreturnert fra Europa før de har fått nedbetalt gjelden sin?
  - 2.3 Hvem står bak eventuell trakassering og press mot tvangsreturnerte kvinner med gjeld – bakpersonene personlig eller andre som blir innleid for formålet?
  - 2.4 Hva kan NAPTIP gjøre for kvinner som blir tvangsreturnert uten at de har fått nedbetalt gjelden de har til menneskehandlere eller madammer?
- 3. Ender mange kvinner opp med å vende tilbake til Europa etter at de har returnert til Nigeria? Har det sammenheng med om de har nedbetalt gjelden sin eller ikke?**

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

Bakgrunn

ProSentret i Oslo hadde kontakt med de første nigerianske prostituerte i 2003, og temaet har vært i fokus hos norske utlendingsmyndigheter siden da. Landinfo har gjennomført to reiser til Nigeria hvor denne tematikken er blitt tatt opp, én i mars 2006 og én i mai-juni 2009. Etter reisen i 2006 utga Landinfo en rapport i samarbeid med Utenriksdepartementets koordinator for menneskehandelsspørsmål (se Skogseth 2006).

FAFO-forskerne May-Len Skilbrei, Marianne Tveit og Anette Brunovskis har drevet forskning på situasjonen til nigerianske prostituerte i Norge, og har publisert to rapporter på basis av dette materialet: *Afrikanske drømmer på europeiske gater. Nigerianske kvinner i prostitusjon i Norge* (Skilbrei, Tveit & Brunovskis 2006) og *Facing return. Perceptions of repatriation among Nigerian women in prostitution in Norway* (Skilbrei & Tveit 2007). Begge er svært relevante for temaet i dette responsnotatet. Forskerteamet har også utgitt rapporten *Mangfoldig marked. Prostitusjonens omfang, innhold og organisering* (Tveit & Skilbrei 2008).

Utlendingsmyndighetene i andre europeiske land har også tatt opp temaet, og særlig danske Udlændingesservice har gått grundig inn i problematikken i tre rapporter (se Udlændingesservice 2007, 2008 og 2009).

Denne responsen er ment å supplere dette materialet, og vil i liten grad ta opp forhold som allerede er godt dekket i Landinfos rapport om temaet eller gjennom FAFOs forskning og rapporter fra danske utlendingsmyndigheter. Problemstillingene som tas opp i responsen er spørsmål Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda ba Landinfo ta opp med kilder i Nigeria i forkant av reisen vi gjennomførte til landet i mai-juni 2009.

1. NAPTIPs tiltak pr. mai 2009

NAPTIP (National Agency for Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters) er et statlig nigeriansk organ med ansvar for arbeid mot menneskehandel, både nasjonalt og internasjonalt.¹ Inntrykket Landinfo fikk av NAPTIPs arbeid under tjenestereisen til Nigeria i mars 2006 samt i mai-juni 2009 er at etaten er blant Nigerias mest profesjonelle statlige organer, at den har politisk fokus fra myndighetene og befinner seg i en forholdsvis god ressursituasjon (i hvert fall sammenlignet med andre offentlige etater i landet). Samtidig er NAPTIP på ingen måte skjermet for de betydelige utfordringene enhver virksomhet i Nigeria står overfor – kaotiske samfunnsforhold, utbredt korrupsjon og nepotisme, nedslitt og manglende infrastruktur. Dessuten må etaten samarbeide med offentlige etater som har en betydelig dårligere ressursituasjon enn NAPTIP har selv – særlig gjelder dette politiet og rettsapparatet.

Organiseringen av NAPTIPs tiltak for å rehabilitere ofre for menneskehandel og etterforske kriminelle som driver med menneskehandel har ikke endret seg siden 2006 (se Skogseth 2006, s. 17-27). NAPTIP har imidlertid fått økte midler og har utvidet arbeidet sitt i perioden som er gått. Antallet rettssaker mot personer mistenkt for å stå bak menneskehandel har økt, og dette har bidratt til at amerikanske myndigheter i sin vurdering av juni 2009 hevet Nigeria

---

¹ Vi viser til organisasjonens nettsted for detaljert og oppdatert informasjon om mandat, lovverk, struktur og ansvarsområder. Se <http://www.naptip.gov.ng>.

til kategori 1 i arbeidet mot menneskehandel, som eneste land i Afrika (og bedre plassert enn flere europeiske land, som Hellas, Irland og Portugal) (US State Department 2009, s. 225-227).

NAPTIP opplyser til Landinfo at organisasjonen fokuserer på preventivt arbeid som hindrer kvinner i å bli sendt til Europa, siden det er her NAPTIP ser de beste resultatene. Det inkluderer opplysningsarbeid slik at befolkningen blir mer skeptisk til menneskehandlernes rekrutteringsforsøk, grundigere kontroll av nigeriansk grense (både flyplasser og grenseoverganger til nabolandene Benin, Niger og Kamerun) og rettsforfølgelse av personer og nettverk som står bak menneskehandel.

1.1 Får alle kvinner som returnerer til Nigeria etter å ha prostituert seg i Europa et tilbud fra NAPTIP?

NAPTIP opplyser til Landinfo at kvinner som har behov for bistand til rehabilitering, grunnleggende yrkesutdanning og beskyttelse mot menneskehandlere, kan få bistand fra NAPTIP. Dette gjelder både kvinner som returnerer fra Europa etter å ha vært involvert i prostitusjon der, og kvinner som er utsatt for press fra menneskehandlere eller deres hjelpere i Nigeria til å la seg rekruttere til prostitusjon i Europa.

Imidlertid har NAPTIP ingen mekanismer som gjør dem i stand til å fange opp alle kvinner som kan ha behov for den hjelpen organisasjonen kan bistå med, men er avhengig av at kvinnene selv eller andre involverte aktører kontakter NAPTIP. Når det gjelder kvinner som returnerer fra Europa, både de som kommer tilbake av egen fri vilje og de som tvangsreturneres av europeiske lands myndigheter, så har ikke NAPTIP noen mulighet til å vite hvem blant disse kvinnene som kan ha vært ofre for menneskehandel. Med mindre kvinner returnerer som del av International Organization for Migration (IOM) sine programmer for frivillig retur av prostituerte i europeiske land, får ikke NAPTIP beskjed i forkant av retur. NAPTIPs representanter uttrykte bekymring til Landinfo over at europeiske lands myndigheter ikke informerer dem når de tvangsreturnerer kvinner som kan ha vært ofre for menneskehandel – dermed kan de ikke tilby dem hjelp når de ankommer Nigeria.

Diplomatiske kilder understreker imidlertid overfor Landinfo at europeiske lands myndigheter heller ikke nødvendigvis kjenner til om kvinner som tvangsreturneres kan ha vært ofre for menneskehandel, og at selv om de har slik informasjon, kan de være forhindret fra å viderebringe slike opplysninger til nigerianske myndigheter av personvern hensyn. Nigerianske myndigheter får dermed bare opplysninger om at tvangsretur skyldes manglende visum eller oppholdstillatelse, eller lignende.

Til slutt har representanter for ProSentret og Rosa-prosjektet ved flere anledninger opplyst til Landinfo at de nigerianske kvinnene de møter gjennomgående er dypt skeptiske til all kontakt med nigerianske myndigheter. Dette bildet bekrefter også FAFO-forskere som har intervjuet nigerianske kvinner i Norge. Kvinnene selv kan derfor også motsette seg at europeiske lands myndigheter skal informere NAPTIP ved retur til Nigeria.

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

1.2 Forsøker NAPTIP primært å reintegrere kvinner hos familien deres i Nigeria? Hva med tilfeller hvor familiemedlemmer kan være blant dem som tok initiativ til å sende kvinnene til Europa for å prostituere seg?

NAPTIP forsøker som regel å reintegrere kvinner i lokalsamfunnet de kommer fra. Organisasjonen er imidlertid helt på det rene med at personer i lokalmiljøet, også nære slektninger av kvinnene selv, kan ha spilt en viktig rolle i å få dem til Europa for å drive prostitusjon. Det forekommer også at kvinnene er i slekt med madammene, andre bakpersoner eller folk de har ansatt. Dette tok NAPTIP opp på eget initiativ allerede da Landinfo var i Nigeria i mars 2006 (se Skogseth 2006, s. 14).

Ved IOMs hovedkontor i Abuja ble det understreket at også i tilfeller hvor personer i kvinnenes lokalmiljø *ikke* har vært involvert i at de ble offer for menneskehandel og havnet i Europa som prostituerte, så er det utfordringer med å reintegrere kvinner i lokalsamfunnene deres. Det å vende tilbake som mer eller mindre mislykket migrant skaper ofte motvilje hos familien og omgivelser, som har store forventninger om at migranter kommer hjem med penger og statusvarer som deles med familie og nettverk. Stigmatisering på grunnlag av mistanke om at det er prostitusjon kvinnene har drevet med i Europa forekommer også, men her er det variasjon siden holdningene til prostitusjon er ulike i ulike deler av Nigeria.

1.3 Hvor driver NAPTIP mottak og hvordan er standarden på mottakstilbudet?

NAPTIP har opplyst at de driver mottak i sju byer i Nigeria, i tillegg planlegges det ett i Maiduguri i delstaten Borno (nordøst):

- Abuja, Federal Capital Territory (sentralt)
- Lagos, Lagos State (sørvest)
- Benin City, Edo State (sør)
- Uyo, Akwa-Ibom State (sørøst)
- Enugu, Enugu State (sørøst)
- Sokoto, Sokoto State (nordvest)
- Kano, Kano State (nord)

Landinfos inntrykk fra besøk på flere av mottakene² er at standarden må sies å være tilfredsstillende, selv om den på ingen måte er høy. Alle som huses på mottakene har sin egen seng og får tre måltider mat om dagen. Videre gis det rådgivning, yrkestrening og medisinsk behandling for dem som trenger det.

Voksne kvinner oppholder seg vanligvis på mottak i opptil to uker, i de tilfellene hvor de siden reintegreres i lokalsamfunnet. Hvis de så velger å delta i yrkesopplæring eller lignende, foregår den som regel i regi av lokale organisasjoner som samarbeider med NAPTIP. De kan holde kontakten med representanter for NAPTIP (om de ønsker det) direkte eller gjennom organisasjonene som jobber med NAPTIP lokalt.

---

² Landinfo besøkte mottakene i Abuja, Benin City og Lagos i mars 2006, og mottaket i Lagos i mai 2009. IOM i Lagos, som er samlokalisert med mottaket der, opplyser at mottaket og IOMs kontor skal flyttes i løpet av 2009.

1.4 Hva vet NAPTIP og andre aktører om langtidssituasjonen til kvinner som har vært involvert i prostitusjon og returnert til Nigeria?

Både NAPTIP og IOM har opplyst at de har begrenset kapasitet til langtidsoppfølging, og følgelig begrenset informasjon om hva som skjer med returnerte kvinner på lengre sikt. Samtidig fortalte IOMs representant Queen Chinwe Okaro at de har sett tilfeller hvor reintegreringen ikke har vært vellykket – noen av dem som har vært gjennom yrkesopplæring og fått hjelp gjennom mikrokredittordninger slipper opp for penger, og en del blir skuffet over at yrkesopplæringen ikke gir dem de mulighetene de hadde forventet. Mange som har returnert gjennom IOM uttrykker misnøye med å være tilbake i Nigeria, selv om de gjorde det frivillig.

Hos IOM får Landinfo opplyst at kvinnene vanligvis følges opp i omtrent 3 måneder, men kvinner kan også ta kontakt med dem senere, hvis de får problemer. IOM håper å få finansiert et evalueringsprogram med fokus på hvordan det går på lengre sikt med kvinner i Lagos State og Edo State som er reintegrert, særlig om de holder seg borte fra prostitusjon. Det er foreløpig usikkert om de får donormidler til et slikt program.

2. Hva skjer med kvinner som blir tvangsreturnert mens de ennå har gjeld til menneskehandlere eller madammer?

Både NAPTIP og IOM forholder seg i utgangspunktet bare til kvinner som returnerer frivillig, og har ingen befatning med tvangsreturnerte, med mindre de selv henvender seg til NAPTIP etter at de er kommet tilbake til Nigeria. IOMs Queen Chinwe Okaro understreket dessuten at IOM er mot tvangsretur. Hun mente det ellers var lite sannsynlig at kvinner som fremdeles har gjeld til menneskehandlere vil velge å returnere frivillig til Nigeria.

2.1 Blir gjelden til tvangsreturnerte kvinner slettet, eller står den fast etter tvangsmessig retur?

Representanter fra NAPTIP opplyser til Landinfo at de finner det lite sannsynlig at den gjelden en kvinne har hos menneskehandlere vil bli slettet om hun skulle vende tilbake til Nigeria. Dette gjelder uavhengig av om hun returnerer frivillig eller blir tvangsreturnert av myndighetene i et europeisk land. NAPTIP understreker også at gjelden heller ikke forsvinner selv om en kvinne skulle bli innvilget oppholdstillatelse i et europeisk land, som offer for menneskehandel eller på annet grunnlag. De mener dessuten at kvinner som blir tvangsreturnert til Nigeria sannsynligvis vil dra tilbake til Europa igjen – enten på eget initiativ, eller på initiativ fra menneskehandlerne som de har gjeld til. Der hvor kvinnene selv tar initiativ til å reise tilbake til Europa kan det skyldes en rekke årsaker: Frykt for represalier hvis de ikke betaler ned opparbeidet gjeld til menneskehandlere er én viktig grunn, men ønsket om å kunne jobbe for egen og familiens inntekt etter at gjelden er nedbetalt, veier antakelig også tungt for flere.

Skilbrei, Tveit og Brunovskis opplyser også at bakpersonene i noen tilfeller kan vise seg til dels fleksible hva angår gjelden:

Vi ble fortalt at gjelden kunne reduseres hvis inntjeningsmulighetene ble borte eller at nedbetalingshastigheten kunne forandres. Vi fikk troverdige beretninger om slike forhandlinger, men det virket viktig at kvinnene allerede hadde betalt ned en del og at de hadde vist betalingsvilje så langt. Andre igjen fortalte troverdig om at gjelden ikke

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

var forhandlbar, så vårt inntrykk er at det varierer mye. Blant østeuropeere har jeg funnet at kvinner kan bedre sine egne betingelser ved å rekruttere nye kvinner til bakpersonen sin, og det er ikke utenkelig at man kan nedbetale gjelden sin slik blant nigerianerne også. Ved å tvangsreturnere noen med gjeld risikerer man derfor at de rekrutterer andre kvinner i nærmiljøet sitt (e-post fra May-Len Skilbrei til Landinfo, august 2009; se også Skilbrei, Tveit & Brunovskis 2006, s. 51-54).

Landinfo mener ellers at det er grunn til å minne om at det ikke nødvendigvis er noen automatikk i at menneskehandlere aldri avskriver gjelden til tvangsreturnerte kvinner som tapt. Menneskehandlere og “madammer” må være på det rene med at det er mange forhold som påvirker virksomheten de driver, og at flere av disse forholdene ikke kan påvirkes av dem selv, av kvinnene som driver prostitusjon for dem eller andre i det profesjonelle nettverket deres. De må være klar over atprostituerte som ikke har nedbetalt gjelden sin tidvis blir tvangsreturnert til Nigeria mot sin vilje, for eksempel på grunn av manglende oppholdstillatelse, uten at de automatisk klandrer kvinnene for det. Når de fleste andre aktører på dette feltet er klar over at kvinnene som er involvert i prostitusjon bare i ytterst få tilfeller ønsker å returnere til Nigeria før de kan gjøre det som “vellykkede” og pengesterke, er det grunn til å tro at også menneskehandlere er klar over at det sjelden er i kvinnenes interesse å returnere til Nigeria med gjeld og under forhold som gjør at omgivelsene vil stemple dem som mislykkede. Landinfo mener derfor det er sannsynlig at menneskehandlere i noen tilfeller vil anse en slik gjeld for å være tapt, iallfall så lenge de ikke har klare indikasjoner på at kvinnene har gitt opplysninger til myndighetene i europeiske land eller Nigeria som kan skape problemer for virksomheten deres.

Samtidig er det ingen grunn til at menneskehandlerne skulle gi disse kvinnene noen beskjed om at de kan se på gjelden som avskrevet – skulle kvinnene føle seg forpliktet til å betale ned gjelden sin også etter at de er tvangsreturnert, så er det i menneskehandlerens interesse at de fortsetter å gjøre det. Å skape frykt hos kvinnene for at de eller nettverket deres kan rammes av vold, hekseri eller lignende hvis de ikke fortsetter å betale ned på gjelden, blir dermed en billig investering for menneskehandlerne.

2.2 Er det kjent at kvinner eller deres familie er blitt utsatt for trusler eller represalier i tilfeller hvorprostituerte kvinner er blitt tvangsreturnert fra Europa før de har fått nedbetalt gjelden sin?

Verken representanter for NAPTIP eller IOM kjente til konkrete enkeltsaker, men kunne ikke utelukke at det har forekommet uten at de har fått vite om det.

2.3 Hvem står bak eventuell trakassering og press mot tvangsreturnerte kvinner med gjeld – bakpersonene personlig eller andre som blir innleid for formålet?

Siden det ikke foreligger opplysninger fra konkrete saker, kan ikke Landinfo si noe om hvordan slik trakassering og press eventuelt måtte arte seg og hvem som står bak.

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

2.4 Hva kan NAPTIP gjøre for kvinner som blir tvangsreturnert uten at de har fått nedbetalt gjelden de har til menneskehandlere eller madammer?

Som nevnt ovenfor, så har ikke NAPTIP konkret erfaring med slike saker. De vil imidlertid klart komme innenfor NAPTIPs ansvarsområde. Kvinner som er utsatt for trusler, vold eller trakassering fra menneskehandlere kan få tilbud om å bo på mottak en periode. IOM-Lagos mente at for å sikre tryggheten til slike kvinner på sikt, så må de gjenbosettes på et annet sted enn der de kommer fra – fortrinnsvis i en annen delstat i Nigeria. Kvinnene må også unngå all kontakt med familie og nettverk på hjemstedet, siden det kan føre til at menneskehandlerne kan finne ut hvor de oppholder seg.

Kildene Landinfo har vært i kontakt med i Nigeria er samstemte i at NAPTIP avgjort har vilje til å utføre oppgavene de har ansvar for, inkludert å sikre tryggheten til ofre for menneskehandel som blir utsatt for vold, trusler eller trakassering. Samtidig har ikke NAPTIP ubegrenset med ressurser, selv om enheten både blir prioritert økonomisk av nigerianske myndigheter og mottar direkte støtte fra flere europeiske land. De som står bak menneskehandel i Nigeria er svært profesjonelle, mens NAPTIPs viktigste samarbeidspartner i å skape trygghet for ofrene for menneskehandel er nigeriansk politi, som verken er særlig godt organisert, nyter særlig tillit hos befolkningen eller klarer å få bukt med den betydelige volds- og vinningskriminaliteten i landet.

3. Ender mange kvinner opp med å bli vende tilbake til Europa etter at de har returnert til Nigeria? Har det sammenheng med om de har nedbetalt gjelden sin eller ikke?

Det finnes ingen tall på hvor mange kvinner fra Nigeria som har endt opp med å arbeide som prostituerte i Europa for å betale ned gjeld til menneskehandlere. Ingen kilder Landinfo er kjent med presenterer noe anslag på hvor mange kvinner som har vendt tilbake til Nigeria fra Europa etter å ha arbeidet der som prostituerte, men som så har reist til Europa på nytt – enten frivillig eller under press fra menneskehandlere. I tilfeller hvor kvinner er blitt tvangsreturnert til Nigeria av europeiske land før de har kunnet betale ned gjelden sin til menneskehandlerne som fikk dem til Europa, så kan dette være én årsak til at de reiser til Europa på nytt, siden mulighetene deres til å betale ned gjelda i Nigeria er svært begrensede. Men mange mener også at mulighetene deres til å gjøre det bra generelt er større i Europa enn i Nigeria. Noen av disse fokuserer antakelig også mer på hvordan de kan få det etter at gjelden er nedbetalt, hvor de enten kan fortsette å prostituere seg, men for egen inntekt, eller finne andre former for arbeid. Håpet om et bedre liv i Europa enn i Nigeria på lengre sikt kan derfor også være et viktig motiv for å vende tilbake til Europa etter tvangsretur, slik det er det for mange førstegangsmigranter.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

Referanser

Skriftlige kilder

- Skilbrei, May-Len, Tveit, Marianne & Brunovskis, Anette (2006). *Afrikanske drømmer på europeiske gater. Nigerianske kvinner i prostitusjon i Norge*. Oslo: FAFO. Tilgjengelig fra <http://www.faf.no/pub/rapp/525/525.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- Skilbrei, May-Len & Tveit, Marianne (2007). *Facing return. Perceptions of repatriation among Nigerian women in prostitution in Norway*. Oslo: FAFO. Tilgjengelig fra <http://www.faf.no/pub/rapp/20001/20001.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- Skogseth, Geir (2006, mai). *Trafficking in women – fact-finding trip to Nigeria (Abuja, Lagos and Benin City) 12-26 March 2006*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://www.landinfo.no/asset/224/1/224_1.pdf [lastet ned 24. august 2009]
- Tveit, Marianne & Skilbrei, May-Len (2008). *Mangfoldig marked. Prostitusjonens omfang, innhold og organisering*. Oslo: FAFO. Tilgjengelig fra <http://www.faf.no/pub/rapp/20085/20085.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- Udlændingesservice (2007, 6. mars). *Menneskehandel (trafficking) i Nigeria. Rapport fra fact-finding mission til Lagos og Abuja, Nigeria. 12.-21. december 2006*. København: Udlændingesservice. Tilgjengelig fra <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/0090EF1C-C160-4033-A008-5D29D89F227F/0/MenneskehandeltraffickingiNigeria44.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- Udlændingesservice (2008, 30. april). *Protection of victims of trafficking in Nigeria. Report from Danish Immigration Service's fact-finding mission to Lagos, Benin City and Abuja, Nigeria. 9 to 26 September 2007*. København: Udlændingesservice. Tilgjengelig fra <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/BAD16BF3-A7C8-4D62-8334-DC5717591314/0/Nigeriatrafficking2007FINALpdf.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- Udlændingesservice (2009, 4. april). *Cooperation with the National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and other related matters (NAPTIP), Report from the Danish Immigration Service's fact-finding mission to Abuja, Nigeria, 14 to 24 February 2009*. København: Udlændingesservice. Tilgjengelig fra <http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/265BCBC1-C96F-400E-AE5B-A6BC755E0040/0/ReportNigeriaFINAL.pdf> [lastet ned 24. august 2009]
- US State Department (2009, 16. juni). *Trafficking in persons report 2009*. Washington D.C.: US State Department, Office to Monitor and Combat Trafficking in Persons. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2009/> [lastet ned 24. august 2009]

Muntlige kilder

- Diplomatiske kilder. Møter i Abuja mai-juni 2009.
- IOM Nigeria – Abuja, ved Senior Programme Coordinator Queen Chinwe Okaro. Møte i Abuja 25. mai 2009.

Respons Nigeria: Forhold knyttet til retur av kvinner som har vært involvert i prostitusjon i Europa

- IOM Nigeria – Lagos, ved Senior Programme Coordinator Uche Njoku. Møte i Lagos 27. mai 2009.
- NAPTIP, ved Assistant General Director Abdulrahim Oputu Shaibu, Legal & Prosecution Department, samt andre stabsmedlemmer. Møte i Abuja 25. mai 2009.
- ProSentret, ved leder Liv Jessen og kulturformidler Patricia Akinyemi. Møter, telefon- og e-postkontakt 2005-2009.
- Rosa-prosjektet, ved informasjonsansvarlig Maya Brenna Nielsen. Møter og telefonkontakt 2006-2009.
- May-Len Skilbrei, sosiolog ved FAFO med lang forskningserfaring på prostitusjon i Norge. Møter, telefon og e-postkontakt 2005-2009.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.